

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 471/2025-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Matejka Friedmannová s.r.o., Dunajská 48, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 15C/25/2020 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Zvolen v konaní pod sp. zn. 15C/25/2020 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Zvolen **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. 15C/25/2020 konať bez zbytočných prieťahov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie **1 000 eur**, ktoré **j e** sťažovateľke Okresný súd Zvolen **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Zvolen **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jej právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojich práv podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom okresného súdu v konaní vedenom

pod sp. zn. 15C/25/2020. Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd konštatoval, že jej právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, právo na spravodlivý súdny proces, právo vlastniť majetok a právo na ochranu majetku porušené boli, aby prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, aby priznal sťažovateľke finančné zadosťučinenie v sume 6 000 eur a aby uložil okresnému súdu povinnosť nahradiť sťažovateľke trovy konania pred ústavným súdom.

2. Ústavnú sťažnosť ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 471/2025-13 z 9. septembra 2025 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 18. júna 2020 na okresnom súde žalobu o odstránenie neoprávnenej stavby. V konaní ku dňu podania ústavnej sťažnosti, teda ani po piatich rokoch, nedošlo ani len k rozhodnutiu vo veci na okresnom súde.

4. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka poukázala na to, že nejde o náročné skutkové ani právne posúdenie. Strany sporu sa k veci vyjadrili vzájomnými podaniami už osemkrát, vykonala sa miestna obhliadka parcely a viacnásobné znalecké dokazovanie, pričom sa stále nedospelo ku koncu prvostupňového konania. Extenzívne znalecké dokazovanie a stále nové znalecké posudky podľa sťažovateľky neobjasňujú situáciu a iba odďaľujú samotné rozhodnutie. Postup okresného súdu je podľa sťažovateľky nehospodárny, neefektívny a v rozpore s princípom ochrany práva vlastníka dotknutej nehnuteľnosti.

5. Sťažovateľka uvádza, že bola počas celého konania aktívna, navrhovala relevantné dôkazy, v súdom stanovených lehotách reagovala na vyjadrenia žalovaného a uplatňovala všetky dostupné prostriedky procesnej obrany a útoku. Po zistení, že súd v konaní postupuje neefektívne, podala žiadosť o určenie termínu pojednávania, neskôr aj urgenciu a žiadosť o informáciu o stave konania. Prostredníctvom svojho právneho zástupcu sa zúčastnila všetkých pojednávaní a do dnešného dňa nebolo pre jej nedostupnosť odročené ani jedno pojednávanie.

II.

Vyjadrenie okresného súdu

6. Okresný súd k ústavnej sťažnosti zaujal stanovisko svojím vyjadrením sp. zn. Spr 270/25 z 26. septembra 2025, ktorého súčasťou je aj chronologický prehľad procesných úkonov v napadnutom konaní a vyjadrenie zákonnej sudkyne.

7. Podľa stanoviska okresného súdu bolo vo veci celkovo stanovených 12 pojednávaní. Z nich v šiestich prípadoch bolo pojednávanie vykonané. Nemožno podľa súdu opomenúť fakt, že v rokoch 2020 až 2022 sa aj justícia nachádzala v období súvisiacom s COVID-19, keď nebolo možné bez súhlasu strán konania vôbec vykonať pojednávanie. Aj v danej veci bolo pojednávanie pre tento dôvod odročené, a to trikrát (žalovaný nesúhlasil s vykonaním pojednávania 9. februára 2021, 8. apríla 2021, 8. februára 2022). Jedenkrát bolo pojednávanie odročené z dôvodov na strane zákonnej sudkyne (13. septembra 2022 – účasť na disciplinárnom konaní na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky). Jedenkrát bolo pojednávanie odročené na žiadosť žalovanej strany

(24. januára 2023 – žiadosť žalovaného a jeho návrh na znalecké dokazovanie). Napokon jedenkrát bolo pojednávanie zmenené i na žiadosť sťažovateľky (z 8. júla 2025 na 16. september 2025).

8. Dňa 26. apríla 2023 bola priamo do spisu doručená žiadosť od zástupcu sťažovateľky o nariadenie termínu pojednávania. Žiadnym iným spôsobom (napr. sťažnosť na prieťahy v konaní adresovaná do rúk predsedníčky súdu) nebolo namietané porušenie práv sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, resp. na nevhodný, neefektívny, neúčinný postup zo strany súdu pri vykonávaní dokazovania v danej veci.

9. Znalecké dokazovanie trvalo od 30. júna 2023, keď si znalec na Okresnom súde Lučenec, pracovisku Veľký Krtíš prevzal predmetný spis (60-dňová lehota na vypracovanie a podanie znaleckého posudku). Znalec následne 24. augusta 2023 požiadal o predĺženie tejto lehoty, súd mu vyhovel a stanovil mu lehotu na podanie posudku do 31. októbra 2023. Znalec však spis okresnému súdu vrátil 30. októbra 2023 z dôvodu, že bolo potrebné rozhodnúť o vznesenej námietke sťažovateľky proti osobe ustanoveného znalca. Až 15. januára 2024 po tom, čo súd rozhodol o tom, že znalca nevytlúčil z vykonania tohto úkonu, bol opäť spis zaslaný Okresnému súdu Lučenec, pracovisku Veľký Krtíš na účely jeho doručenia znalcovi, ktorý si spis prevzal 1. februára 2024. Posudok vypracoval a spis okresnému súdu vrátil 8. marca 2024. Z dôvodu potreby vypracovania ďalšieho znaleckého posudku – geometrického plánu bol opäť pribratý totožný znalec s rovnakým procesným postupom cez dožiadaný súd o doručenie spisu znalcovi, ktorý posudok vypracoval a spis okresnému súdu vrátil 16. decembra 2024. Z uvedeného vyplýva, že celkové znalecké dokazovanie trvalo od 30. júna 2023 až do 16. decembra 2024, t. j. jeden a pol roka.

10. Zákonná sudkyňa k priebehu napadnutého konania uviedla, že si nie je vedomá neefektívneho, nehospodárneho konania, úkony boli uskutočňované plynule, priebežne bez prestojov, a pokiaľ boli nariadené pojednávania v rozmedzí troch mesiacov, bolo to z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti, prípadne iných objektívnych dôvodov (zdravotné problémy, plánovaná operácia na strane zákonnej sudkyne a podobne).

11. Po skutkovej stránke podľa zákonnej sudkyne nejde o bežný spor, kde bolo potrebné vykonať množstvo dôkazov na účely spravodlivého rozhodnutia a usporiadania vzťahov medzi stranami sporu. To, že ide o neoprávnenú stavbu, medzi stranami sporné nebolo. Dôležité bolo posúdiť ďalšie okolnosti, ktoré následne viedli k aplikácii § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka, čo si vyžiadalo ďalšie úkony na základe návrhov žalovaného. Všetky úkony, ktoré boli v konaní vykonané, smerovali k spravodlivému rozhodnutiu vo veci samej, pričom išlo o skutkovo a právne nie bežný spor.

12. Predsedníčka okresného súdu sa s uvedeným vyjadrením stotožnila, pričom uviedla, že sťažnosť sťažovateľky považuje, čo sa týka neprerokovania danej veci bez zbytočných prieťahov, za neopodstatnenú. Okresný súd vo veci postupoval v zmysle platných právnych predpisov. Zároveň uviedla, že na pojednávaní konanom 16. septembra 2025 bol vyhlásený rozsudok.

13. V stanovisku okresného súdu absentuje vyjadrenie k návrhu sťažovateľky na priznanie primeraného finančného zadostučinenia.

14. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, pretože na základe obsahu podaní a vyžiadaných spisov dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o tom, či postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (IV. ÚS 221/04).

17. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

18. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

19. Úlohou ústavného súdu bolo v danom prípade posúdiť najmä intenzitu zásahu do označeného práva sťažovateľky na konanie bez zbytočných prietáhov, či vznik prietáhov bol spôsobený primárne postupom okresného súdu alebo na ich vznik mal vplyv aj postup sťažovateľky, ako aj to, aký vplyv na priebeh napadnutého konania mala povaha veci.

20. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom konania je rozhodovanie vo veci žaloby o odstránenie neoprávnenej stavby. S prihliadnutím na skutkový stav vyplývajúci zo súdneho spisu ústavný súd rezultuje, že aj keď v prejednávacom prípade možno identifikovať určitú skutkovú zložitosť, ktorá viedla k potrebe vyhotovenia znaleckého posudku, samotný predmet napadnutého konania predstavuje štandardnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov, a preto ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka namietaného konania nebola ovplyvnená samotnou zložitou veci. Zároveň však uvádza, že žiadna právna ani skutková zložitosť veci nemôže ospravedlniť viac ako päť rokov trvajúce súdne konanie na súde jednej inštalácie, lebo dôveryhodnosť justície tak trpí zásadným spôsobom.

21. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bolo správanie s'ťažovateľky ako žalobkyne v napadnutom konaní. Po preskúmaní spisového materiálu ústavný súd zistil, že s'ťažovateľka svojím správaním v napadnutom konaní zásadným spôsobom neovplyvnila jeho dĺžku. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že s'ťažovateľka podala žiadosť o nariadenie pojednávania (26. apríl 2023), požiadala o poskytnutie informácie týkajúcej sa stavu znaleckého dokazovania (22. august 2023), avšak ústavný súd zohľadnil odročenie pojednávania na návrh s'ťažovateľky ako žalobkyne (pojednávanie 8. júla 2025), ako aj skutočnosť, že s'ťažovateľka pred uplynutím lehoty na vypracovanie znaleckého posudku namietla osobu znalca (10 október 2023), čo ústavný súd hodnotí ako správanie s'ťažovateľky, ktoré spôsobilo predĺženie predmetného konania, ale táto okolnosť nemala zásadný vplyv na celkovú dĺžku napadnutého konania.

22. Ako posledné kritérium ústavný súd hodnotil postup okresného súdu. Z ústavnej s'ťažnosti, vyjadrenia okresného súdu a predloženého súdneho spisu vyplýva, že konanie sa začalo doručením žaloby 18. júna 2020. Ústavný súd prihliadol na to, že na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 16. septembra 2025, bol vo veci vyhlásený rozsudok, ktorý dosiaľ nie je právoplatný z dôvodu podaného odvolania. Ústavný súd predovšetkým poukazuje na to, že celková dĺžka konania od podania žaloby do vyhlásenia zatiaľ neprávoplatného meritórneho rozsudku presiahla 5 rokov, čo sa vzhľadom na povahu veci už samo osebe javí ako neprimerané.

23. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných s'ťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, zohľadňujúc nielen nečinnosť, ale aj nesústreďenú činnosť konajúceho súdu (m. m. II. ÚS 579/2024 a tam uvedená judikatúra), sledujúc splnenie základnej povinnosti súdu a sudcu zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie (bližšie pozri II. ÚS 584/2024).

24. Neefektívny postup okresného súdu je prítomný pri realizovaní znaleckého dokazovania. V napadnutom konaní bol znalec ustanovený uznesením č. k. 15C/25/2020-555 z 8. mája 2023, ktorým okresný súd uložil znalcovi aj lehotu šesťdesiat dní na vypracovanie znaleckého posudku, pričom lehota na jeho vypracovanie začala plynúť od doručenia spisového materiálu (30. jún 2023, pozn.). Ustanovený znalec však okresnému súdu znalecký posudok v stanovenej lehote vôbec nedoručil a z dôvodu jeho pracovnej zaneprázdnenosti 24. augusta 2023 požiadal súd o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku. Túto žiadosť znalec adresoval okresnému súdu až po telefonickej žiadosti o poskytnutie informácie súdu o stave znaleckého dokazovania (23. august 2023). Okresný súd sa v tejto súvislosti dopytoval znalca až na podnet s'ťažovateľky z 22. augusta 2023. Okresný súd uznesením sp. zn. 15C/25/2020 z 18. septembra 2023 predĺžil znalcovi lehotu na vypracovanie znaleckého posudku do 31. októbra 2023. K výberu znalca je s prihliadnutím na celkovú dobu namietaného konania nevyhnutné poznamenať, že okresný súd si mal ešte pred ustanovením overiť jeho pracovnú vyťaženosť, čím by predišiel vzniku niekoľko mesiacov trvajúceho obdobia, ktoré nevedlo k vypracovaniu požadovaného znaleckého posudku. Z dôvodu potreby vypracovania ďalšieho znaleckého posudku – geometrického plánu bol opäť pribratý totožný znalec, ktorý znalecký posudok vypracoval a spis okresnému súdu vrátil 16. decembra 2024. Z uvedeného vyplýva, že celkové znalecké dokazovanie trvalo od 30. júna 2023 až do 16. decembra 2024, t. j. jeden a pol roka.

25. V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné dať do pozornosti okresnému súdu čl. 17 CSP a dôsledné využitie jeho ďalších inštitútov vrátane prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany a sudcovskej koncentrácie konania (§ 149 až § 153 CSP). Účelom a zmyslom týchto procesných prostriedkov je najmä prispieť k naplneniu princípu procesnej ekonomie vrátane rýchlosti konania, zabrániť zdržiavaniu konania a motivačne pôsobiť na strany sporu, aby procesné úkony vykonávali včas. Tieto prostriedky zároveň limitujú aj navrhovanie dôkazov počas súdneho sporu s prihliadnutím na aktivitu strán, ktorých cieľom by malo byť rýchle a hospodárne vyriešenie ich vzájomného sporu. Zodpovednosť za výsledok sporu patrí sporovým stranám, ktoré majú v spore preukázať vysokú mieru procesnej aktivity a svoje skutkové tvrdenia dokázať. Procesná aktivita má mať na zreteli najmä časové kritérium, a to včasnosť, ktorú posudzuje podľa vlastnej úvahy konajúci súd (osobitne s dôrazom na naplnenie požiadavky hospodárnosti a rýchlosti vedenia súdneho sporu). Z chronologického prehľadu procesných úkonov síce nemožno identifikovať dlhšie obdobia nečinnosti, no napriek tomu okresný súd nekonal dostatočne striktné podľa nových pravidiel sporového konania. Podľa názoru ústavného súdu okresný súd v napadnutom konaní doteraz dostatočne nevyužil procesné nástroje, ktoré mu Civilný sporový poriadok ponúka, čo by mu umožnilo vo veci oveľa rýchlejšie a efektívnejšie rozhodnúť (k tomu napr. I. ÚS 7/2022, I. ÚS 414/2023).

26. Na podklade týchto skutočností ústavný súd dospel k záveru, že postup okresného súdu v napadnutom konaní bol nesústredený a neefektívny. Okresný súd v napadnutom konaní nezvolil taký procesný postup, ktorý by smeroval k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky ako žalobkyne v napadnutom konaní.

27. Pokiaľ ide o konštatovanie okresného súdu v súvislosti s vplyvom objektívnej skutočnosti (pandémia ochorenia COVID-19) na plynulosť súdnych konaní, dáva ústavný súd do pozornosti, že, samozrejme, prihliada na túto objektívnu skutočnosť (uvedené ústavný súd koniec koncov už zohľadnil aj vo svojich niektorých predchádzajúcich rozhodnutiach, napr. vo veciach sp. zn. I. ÚS 504/2020, I. ÚS 550/2020, II. ÚS 27/2022, pozn.), no súčasne zastáva názor, že ani uvedená objektívnymi okolnosťami spôsobená prekážka nie je spôsobilá okresný súd zbaviť zodpovednosti za jeho neefektívny a nesústredený postup.

28. Z petitu ústavnej sťažnosti je zřejmé, že sťažovateľka namieta v konaní pred ústavným súdom aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Ústavný súd uvádza, že v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu (II. ÚS 182/06, III. ÚS 693/2021, III. ÚS 657/2021) zostáva priestor na to, aby sa všeobecné súdy samy vyrovnali s ochranou uplatnených práv hmotného charakteru. Ústavný súd preto ústavnej sťažnosti v časti práv hmotnoprávnej povahy nevyhovел, uprednostňujúc právomoc všeobecných súdov na ochranu subjektívnych hmotných práv sporových strán pred ochranou v konaní pred ústavným súdom (II. ÚS 667/2025 a tam uvedená judikatúra).

29. Po podaní ústavnej sťažnosti došlo k rozhodnutiu okresného súdu, ktorý 16. septembra 2025 vydal rozsudok č. k. 15C/25/2020-864, ktorý dosiaľ nie je právoplatný z dôvodu podaného odvolania sťažovateľkou ako žalobkyňou.

30. S ohľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez

zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

IV.

K návrhu na prikázanie vo veci konať

31. Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu vo veci konať bez zbytočných prietáhov.

32. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

33. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku nálezu).

V.

Primerané finančné zadosťučinenie

34. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

35. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie 6 000 eur, ktoré bližšie nezdôvodňuje.

36. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení, ktorého cieľom je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04, I. ÚS 164/2018), ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti v súlade s judikatúrou ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Ústavný súd nepovažoval sťažovateľkou požadovanú výšku finančného zadosťučinenia za primeranú a na tomto mieste pripomína, že priznané finančné zadosťučinenie nie je kompenzáciou za možný neúspech v konaní pred všeobecným súdom, ale len zmiernením ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou.

37. Ústavný súd považuje sťažovateľkou požadovanú sumu finančného zadosťučinenia za neprimeranú, resp. preexponovanú a na tomto mieste pripomína, že ESLP akceptuje priznávanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume, ktorá nie je neprimeraná, hoci by bola nižšia než suma priznávaná ESLP (porovnaj Ivan a Martin Medić proti Chorvátsku, rozhodnutie z 5. 2. 2009, č. 55864/07; Roje proti Chorvátsku, rozhodnutie z 25. 6. 2009, č. 8301/06).

38. Pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení ústavný súd, zohľadňujúc celkovú dĺžku napadnutého konania (5 rokov a 9 mesiacov), konštatovanú neefektívnu činnosť okresného súdu, dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadosťučinenia 1 000 eur (bod 3 výroku nálezu). Vzhľadom

na priznanie finančného zadostúčinenia 1 000 eur oproti sťažovateľkou navrhovanej sume 6 000 eur vo zvyšnej časti ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

VI. Trovky konania

39. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

40. Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov konania pred ústavným súdom podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľke ústavný súd priznal náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti), čo predstavuje 742 eur, spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 14,84 eur) predstavuje náhrada trov 771,68 eur. Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľky zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty vo výške 23 %, pretože právna zástupkyňa sťažovateľky je platiteľom tejto nepriamej dane. Náhrada trov so zvýšením o 23 % daň z pridanej hodnoty predstavuje celkom 949,17 eur.

41. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

42. Podľa čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2026

Peter Molnár
predseda senátu